

eman ta zabal zazu

Universidad del País Vasco

Euskal Herriko Unibertsitatea

sortu

ESPACIO

Galderak

FUTURE

ideas

Preguntas

URVIEHU

$E=mc^2$

DISCOVER

Ideiak

ecología

Solución

berrikuntza

CREATION

SOCIEDAD

Gizarte Zientziei Aplikatutako Matematika II USE 2018

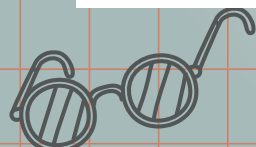
www.ehu.eus

literature

40%

30%

60%

Azterketa honek bi aukera ditu. Haietako bati erantzun behar diozu.

Ez ahaztu azterketako orrialde bakoitzean kodea jartzea.

- Kalkulagailu zientifikoak erabil daitezke, programagarriak ez badira.
- Orri honen atzealdean, banaketa normalaren taula dago.

Este examen tiene dos opciones. Debes contestar a una de ellas.

No olvides incluir el código en cada una de las hojas de examen.

- Está permitido el uso de calculadoras científicas que no sean programables.
- La tabla de la distribución normal está en el reverso de esta hoja.

A AUKERA

A 1 (gehienez 3 puntu)

Ibilgailu batek darabilen erregaia keroseno eta gasolinaren nahastea da. Honako murrizketa hauek beteko dira: (i) erregai-deposituak 10 litroko edukiera du; (ii) G gasolina kantitatea (litroetan) gutxienez $2/3$ bider K kerosenoarena izango da ($K \geq 0$); (iii) Gasolinaren salneurria litroko 1€ da, kerosenoarena 0.5€ da eta erregai erosteko diru muga 8€koa da. Erantzun:

- Marraztu gasolina G eta keroseno K litro kantitate bideragarriak KG planoan, (i), (ii) eta (iii) murrizketak errespetatuz.
- $F(G, K) = 8G + 5K$ funtzioak ibilgailuak egindako kilometro kopurua adierazten du, gasolinaren eta kerosenoaren kontsumoaren arabera. Kalkulatu G eta K kantitate optimoak ibilgailuak ahal duen kilometro kopuru handiena egiteko.

A 2 (gehienez 3 puntu)

Izan bedi $0.01 \leq x \leq 3$ tartean definituriko $h(x) = a + \ln(x) - 6x + 2x^2$ funtzioa, non $\ln(x)$ adierazpenak x -ren logaritmo nepertarra adierazten duen. Erantzun:

- Zer balioa izan behar du a parametroa $h(1) = -1$ betetzeko?
- Izan bedi $0.01 \leq x \leq 3$ tartean definituriko $f(x) = 4 + \ln(x) - 6x + 2x^2$ funtzioa. Zein koordinatuetan daude $f(x)$ funtzioaren maximo eta minimo lokalak tarte horretan? (Laguntza: ebatzi $xf'(x) = 0$)

A 3 (gehienez 2 puntu)

Futbol talde bateko bazkideei euren asistentzia ezagutzeko galdeketa pasa zaie. Bazkide batek zera erantzun du: partidua asteburuan jokatzeko bada (larunbatean edo igandean) %90etan ikustera doa eta, beste egunetan bada, berriz, %70etan. Asteko egunaren aukeraketa zorizkoa baldin bada, kalkulatu:

- Asteburu honetan partidurik baldin badago, zein da partidura ez joateko probabilitatea?
- Datorren astean partidurik baldin badago, zein da partidura joateko probabilitatea?
- Bazkidea aurreko astean partidu batera joan baldin bazen, zein da partidua asteburuan jokatu izanaren probabilitatea?

A 4 (gehienez 2 puntu)

Arrain-haztegi batean eme-proporzioa arrain poblazioarekiko estimatu nahi da eta, horretarako, 500 arraineko ausazko lagin bat hartu da. Zenbatzearen ondoren, horietako 175 eme direla ohartu gara. Zera kalkulatzeko eskatzen da:

- %94ko konfiantza-mailari dagokion konfiantza-tartea emeen proportziorako arrain-populazio horretan.
- Zein da laginak izan behar duen tamaina minimoa emeen proportzioaren estimazioaren akats maximoa ≤ 0.02 izateko, %94a konfiantza-mailarekin?

B AUKERA

B 1 (gehienez 3 puntu)

- a) Aurkitu a, b, c eta d parametroak $F \cdot G = H \cdot K$ ekuazio matriziala bete dadin, non adierazitako matrizeak hauek diren,

$$F = \begin{pmatrix} 1 + a - b & -1 \\ 2 + b & 1 \end{pmatrix}, G = \begin{pmatrix} -2 & 1 \\ 4 & 3 - d \end{pmatrix}, H = \begin{pmatrix} 2a + 2 & -2 \\ c & -2 \end{pmatrix}, K = \begin{pmatrix} -1 & 2 \\ b & 3 \end{pmatrix}$$

- b) Aurkitu A matrizearen n berretzailea honako identitatea bete dadin:

$$A^n = \begin{pmatrix} -2048 & 0 \\ 0 & -2048 \end{pmatrix}, \text{ non } A = \begin{pmatrix} 0 & -2 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \text{ den.}$$

B 2 (gehienez 3 puntu)

Honako funtzioa, $f(x)$, telekomunikazio konpainia baten mozkinak adierazten ditu, instalatutako x antena kopuruaren arabera ($x \geq 1$):

$$f(x) = 100 - \frac{98}{x} - 2x.$$

- a) Zein da mozkinik handiena emango duen x antena kopuruaren balioa?
b) Ze tartean egon behar du x antena kopurua mozkinak positiboak izateko?

B 3 (gehienez 2 puntu)

Pertsona talde batean, %60a ezkontuta dago. Ezkontutako pertsonen artean, %80k lana badu eta, berriz, pertsona ezkongaien %10 langabezian dago. Erantzun:

- a) Zoriz aukeratutako pertsona bat lana duena bada, zein da ezkontuta izanaren probabilitatea?
b) Langabezian daudenen artean, zein proportzio dago ezkontuta?

B 4 (gehienez 2 puntu)

Landa-eremu batean egindako galdeketa baten ondorioz zera ondorioztatu da: bertakoek asteburuetan telebista ikusten ematen duten denbora, minutuetan neurtuta, $N=(\mu, 75)$ banaketa normalari jarraitzen dion zorizko aldagai bat dela. Ikusentzuleen artean lagin bat aukeratu bada, (188'18, 208'82) konfiantza-tartea duena, banaketa horren " μ " batezbestekoarentzako, 99% konfiantza-mailarekin. Kalkulatu:

- a) Laginaren batezbestekoa eta laginaren tamaina minimoa.
b) $n=500$ tamainuko lagina eta %96 konfiantza-maila erabiliz, zein da μ batezbestekoren errore maximoa?

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

GIZARTE ZIENTZIEI APLIKATURIKO MATEMATIKA II

Puntuazio-sistema

Probaren puntuazioa guztira 0 eta 10 puntu bitartekoa izango da.

Lehenengo bi problemak 0 eta 3 puntu artean baloratuko dira, eta azken biak 0 eta 2 puntu artean.

Problema batean zenbait atal badaude, atal guztiak berdin baloratuko dira.

Galdera batean erabili beharreko ebazpen-metodoa zehazten ez bada, galdera hori modu egokian ebazten duen edozein bide onartuko da.

Balorazio positiboa merezi duten faktoreak

- Planteamendu zuzenak.
- Kontzeptuak, hiztegia eta notazio zientifikoa zuzen erabiltzea.
- Zenbakizko datuak eta datu grafikoak interpretatzeko edo/eta kalkulatzeko erabiltzen diren teknika espezifikoak ezagutzea.
- Problema osorik bukatzea eta emaitzaren zehaztasuna.
- Bi emaitza soilik zenbakizko kalkuluetan erabilitako zehaztasun-mailan desberdintzen badira, biak ontzat emango dira.
- Ariketa ebaztean egindako pausoen azalpen argia.
- Aurkezpenaren txukuntasuna, bai eta unibertsitatera sartzear dagoen ikasle batek beharko lukeen heldutasuna erakusten duen beste edozein alderdi.

Balorazio negatiboa merezi duten faktoreak

- Planteamendu okerrak.
- Kontzeptuen nahasketa.
- Kalkulu-akatsen ugaritasuna (oinarrizko gabezien adierazle delako).
- Akats bakanak, hausnarketa kritiko edo sen on falta erakusten dutenean (adibidez, problema baten soluzioa $-3,7$ hozkailu dela esatea, edo probabilitate baten balioa $2,5$ dela).
- Akats bakanak, haien ondorioz ebatzitako problema hasieran proposatutakoa baino errazagoa bilakatzen denean.
- Azalpenik eza, bereziki erabiltzen ari den aldagaien esanahiarena.
- Akats ortografiko larriak, desordena, garbitasun falta, idazkera okerra, eta unibertsitatera sartzear dagoen ikasle batek izan beharko ez lukeen edozein ezaugarri desegoki.

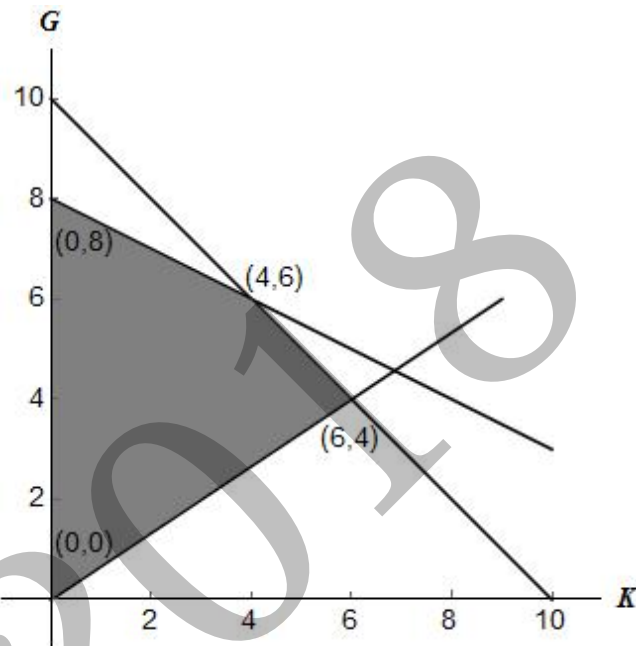
CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

EBAZPENAK

A AUKERA

A 1 Bi aldagaiko programazio linealezko problema baten ebazpena:

a) Soluzio bideragarrien esparrua KG planoan:

b) Egin daitekeen biderik luzeena 68km $G=6$ eta $K=4$ kantitateak aukeratuz.

A 2 Funtzio baten parametroen kalkulua. Funtzioaren balioen kalkulua zein bere maximoenak eta minimoenak:

a) $h(1) = -1 \Rightarrow a + \text{Log}(1) - 6 + 2 = -1 \Rightarrow a = 3.$

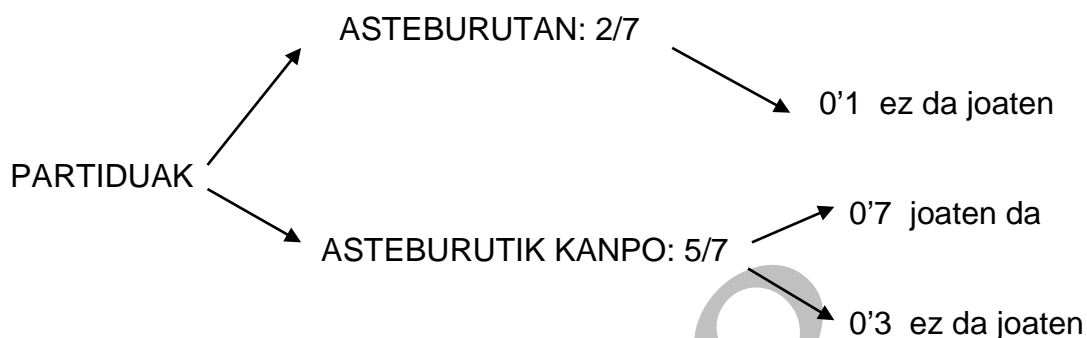
b) $f'(x) = \frac{1}{x} - 6 + 4x \Rightarrow 0 = xf'(x) = 1 - 6x + 4x^2 \Rightarrow x = \frac{6 \pm \sqrt{36-16}}{8} \Rightarrow \begin{cases} x = 0.19, \\ x = 1.31. \end{cases}$

$f(0.19) = 1.271$ (maximo lokala), $f(1.31) = -0.158$ (minimo lokala).

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

A 3 Probabilitate baten kalkulua, zuhaitz-diagramaren bidez eta probabilitate baldintzatuaren bidez ebazten dena:

- $P = 0'1$
- $P = 2/7 \cdot 0'9 + 5/7 \cdot 0'7 = 5'3/7 = 0'757$
- $P = 2/7 \cdot 0'9 / (2/7 \cdot 0'9 + 5/7 \cdot 0'7) = 1'8 / 5'3 = 0'339$

A 4 Populazio baten proportzioaren konfiantza-tartearen kalkulua:

- $n = 500$ 175 eme eta $n_k = 0'94$

$$\hat{p} = \frac{175}{500} = \frac{7}{20} = 0'35 \quad \hat{q} = \frac{13}{20} = 0'65$$

$$Z_{\frac{\alpha}{2}} \text{ ren kalkulua: } \frac{1+n_k}{2} = \frac{1+0'94}{2} = 0'970 \Rightarrow Z_{\frac{\alpha}{2}} = 1'885$$

$$K.T. \equiv (\hat{p} - Z_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{\hat{p} \cdot \hat{q}}{n}}, \hat{p} + Z_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{\hat{p} \cdot \hat{q}}{n}}) =$$

$$(0'35 - 1'885 \cdot \sqrt{\frac{0'35 \cdot 0'65}{500}}, 0'35 + 1'885 \cdot \sqrt{\frac{0'35 \cdot 0'65}{500}}) = (0'31, 0'39)$$

- akatsa = 0'02, hortaz, $0'02 = 1'885 \cdot \sqrt{\frac{0'35 \cdot 0'65}{n}} \Rightarrow n = 2021$

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

B AUKERA

B 1 Kalkulu matrizialaren ariketa:

$$a) F \cdot G = H \cdot K \Leftrightarrow \begin{pmatrix} -6 - 2a + 2b & -2 + a - b + d \\ -2b & 5 + b - d \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -2 - 2a - b & -2 + 4a \\ -2b - c & -6 + 2c \end{pmatrix}$$

Berdintzak ordena egokiaz idatziz:

$$\begin{cases} -6 - 2a + 2b = -2 - 2a - b \rightarrow b = 1, \\ -2b = -2b - c \rightarrow c = 0, \\ 5 + b - d = -6 + 2c \rightarrow d = 12, \\ -2 + a - b + d = -2 + 4a \rightarrow a = 11/3. \end{cases}$$

$$b) A = \begin{pmatrix} 0 & -2 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, A^2 = \begin{pmatrix} -2 & 0 \\ 0 & -2 \end{pmatrix} \Rightarrow \dots \Rightarrow (A^2)^k = \begin{pmatrix} -2^k & 0 \\ 0 & -2^k \end{pmatrix}$$

$$-2^k = -2048 \Rightarrow k = 11 \text{ beraz } n = 22.$$

B 2 Funtzioaren balioen eta maximoen eta minimoen kalkulua. Interpretazioa:

$$a) f(x) = 100 - \frac{98}{x} - 2x \Rightarrow f'(x) = \frac{98}{x^2} - 2. f'(x) = 0 \Rightarrow x = \sqrt{49} = 7$$

$$x=7 \text{ maximoa da } f''(7) < 0 \text{ delako. } f(x) = 72$$

$$b) f(x) \text{ ren eta OX ardatzaren arteko ebaketa puntuak: } f(x) = 100 - \frac{98}{x} - 2x = 0.$$

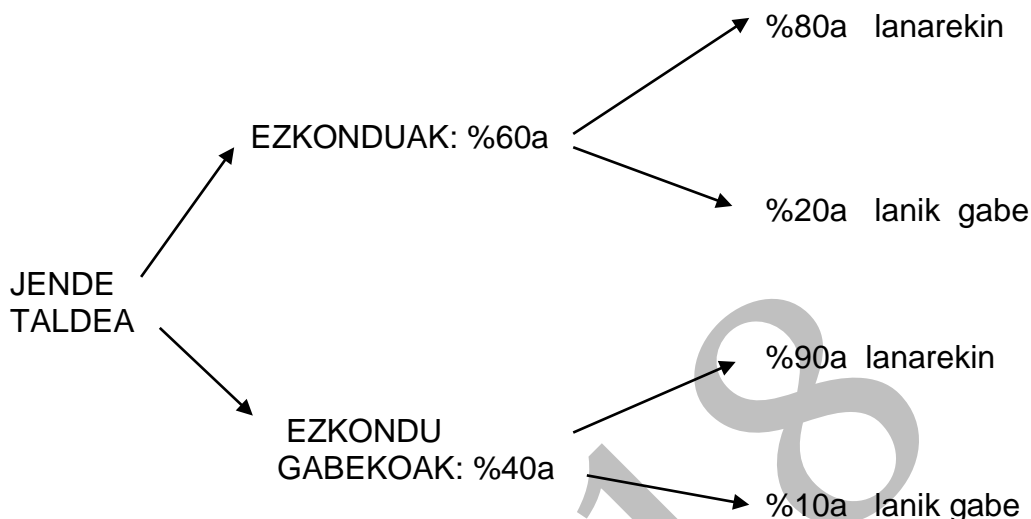
$$\text{Ekuazioa } (-x) \text{ gatik biderkatuz eta 2gatik zatituz: } x^2 - 50x + 49 = 0$$

$$x = \frac{50 \pm \sqrt{50^2 - 4 \cdot 50}}{2} \Rightarrow \begin{cases} x = 1, \\ x = 49. \end{cases} \text{ Beraz, } 1 \leq x \leq 49 \text{ bitartean } f(x) \geq 0.$$

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

B 3 Probabilitate baten kalkulua, zuhaitz-diagramaren bidez eta probabilitate baldintzatuaren bidez ebazten dena:

a) $P(\text{Lanean/ezkondua}) = 0'6 \cdot 0'8 / (0'6 \cdot 0'8 + 0'4 \cdot 0'9) = 0'48 / (0'48 + 0'36) = 4/7 = 0'571$

b) $P(\text{parotan/ezkondua}) = 0'6 \cdot 0'2 / (0'6 \cdot 0'2 + 0'4 \cdot 0'1) = 0'12 / (0'12 + 0'04) = 3/4 = 0'75$

B 4 Banaketa normal bati jarraitzen dion populazio baten batezbestekoaren konfiantza-tartearen kalkulua:

a) $\sigma = 75$, K.T. = (188'18, 208'82), $n_k = 99\%$

$Z_{\frac{\alpha}{2}}$ ren kalkulua: $\frac{1+n_k}{2} = \frac{1+0'99}{2} = 0'9950 \Rightarrow Z_{\frac{\alpha}{2}} = 2'575$

$$(188'18, 208'82) = \left(\bar{x} - Z_{\frac{\alpha}{2}} \frac{\sigma}{\sqrt{n}}, \bar{x} + Z_{\frac{\alpha}{2}} \frac{\sigma}{\sqrt{n}} \right)$$

$$\bar{x} - Z_{\frac{\alpha}{2}} \frac{\sigma}{\sqrt{n}} = 188'18$$

$$\bar{x} + Z_{\frac{\alpha}{2}} \frac{\sigma}{\sqrt{n}} = 208'82$$

$$2 \bar{x} = 397'00 \Rightarrow \text{Laginaren batezbestekoa } \bar{x} = 198'5 \text{ da}$$

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

Laginaren tamaina: $\bar{x} + Z_{\frac{\alpha}{2}} \frac{\sigma}{\sqrt{n}} = 208'82 \Rightarrow$

$$\sqrt{n} = 2'575 \cdot 75 / (208'82 - 198'5) \Rightarrow n = 350$$

b) $n = 500$, $n_c = 96\%$, $\sigma = 75$

$Z_{\frac{\alpha}{2}}$ ren kalkulua: $\frac{1+n_k}{2} = \frac{1+0'96}{2} = 0'9800 \Rightarrow Z_{\frac{\alpha}{2}} = 2'055$

Akats maximoa: $Z_{\frac{\alpha}{2}} \frac{\sigma}{\sqrt{n}} = 2'055 \cdot \frac{75}{\sqrt{500}} = 6'876 \text{ min}$

2018